

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Αριθμ. Πρωτ./ΕΕ. 3088 /2019

Έν Αθήναις τῇ 15ῃ Ἀπριλίου 2019

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ὑπ' ἀριθμ. 28

Πρὸς
Ἄπαντα τὸν Ἱερόν Κλῆρον
καί τὰς Μοναστικές Ἀδελφότητας
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς
Ἐνταῦθα

Πολλοὶ βρετοὶ καὶ ἀδελφοὶ καὶ
ἀδελφαὶ Πατέρες καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί!

Διὰ τοῦ παρόντος διαβιβάζομεν ὑμῖν συνημμένως τὸ ΜΗΝΥΜΑ τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. κ.
Ἱερωνύμου Β' διὰ τὸ Πάσχα 2019 καὶ παρακαλοῦμεν, ὅπως ἀναγνωσθῇ
κατὰ τὴν Ἀναστάσιμον Θεῖαν Λειτουργίαν.

Ὡσαύτως, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ὅπως ἀναρτήσετε αὐτὸ εἰς τὰς
τηρουμένας ἱστοσελίδας τῶν περὶ ὑμᾶς Ἱερῶν Ναῶν καὶ μερμνήσετε διὰ
τὴν διάδοσιν αὐτοῦ εἰς τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα δι' οἰουδὴποτε
προσφόρου τρόπου.

Χαίρετε ἐν Χριστῷ ἀδελφοί! Καλό Πάσχα!

Ἐντολὴ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου
Ο ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΟΣ

† Ὁ Θεσπιῶν Συμεῶν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Αριθ. πρωτ./ΕΞ/ 3039 2019

Έν Αθήναις τῆ 8ῃ Ἀπριλίου 2019

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ Β΄
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΟΣ ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ ΚΛΗΡΟΝ
ΚΑΙ ΤΟ ΧΡΙΣΤΕΠΩΝΥΜΟ ΠΛΗΡΩΜΑ
ΤΗΣ ΘΕΟΣΩΣΤΟΥ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΗΝΥΜΑ ΠΑΣΧΑ 2019

Ἀδελφοί μου καὶ τέκνα μου ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ
Χριστὸς Ἀνέστη!

«Νῦν πάντα πεπλήρωται φῶτος, οὐρανός τε καὶ γῆ καὶ τὰ καταχθόνια»,¹
συγχωρήσωμεν λοιπὸν «πάντα τῆ Ἀναστάσει»²

Μελῶδημα τῆς Θεολογίας ἡ Ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀνθρώπου!

Ἡ Λατρεία μας γίνεται πράγματι μελωδία τῆς Θεολογίας, σύμφωνα με ἓνα ἀρχαῖο ἐκκλησιαστικὸ συγγραφέα.³ Εἶναι ἡ ἐκπληκτικὴ ποίηση τῶν ἡμερῶν ποῦ ἐκχέει τὴν πίστιν ὡς τραγούδι καὶ ἐορτή. Τὴν πίστιν στὸν Σταυρὸ καὶ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ.

Θανάτου ἐορτάζομεν νέκρωσιν.⁴ Τὸ μυστήριον τοῦ Σταυροῦ εἶναι τὸ μυστήριον τῆς ἀγάπης. Ἡ ἀνάληψιν τῆς εὐθύνης γιὰ τὴν ἐνότητα ὄλων, γιὰ τὴν ὑπέρβαση τῆς διάσπασης τῆς ἀνθρώπινης φύσης, τοῦ ἀνθρώπινου χάους, ποῦ εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἁμαρτίας καὶ ὁδηγεῖ στὸ θάνατο.⁵ Ἦπλωσε τὰς παλάμας ὁ Χριστὸς στὸ Σταυρὸ καὶ ἦνωσε τὰ τὸ πρὶν διεστῶτα.⁶ Ἡ Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, αὐτὴ ἡ πράξις τοῦ Θεοῦ μέσα στὴν Ἱστορία, ὁδηγεῖ τὸν σταυρικὸ τρόπο ζωῆς, τὴ θυσία χάριν ὄλων, με τὴν ἄπειρην Χάρην ποῦ συνοδεύει αὐτὴ τὴ θυσία, πέρα ἀπὸ τὸ θάνατο· πέρα καὶ ἀπὸ τὸ βιολογικὸ θάνατο. Δίνει νόημα στὴ ζωὴ καὶ στὴν Ἱστορία.

Ἄν ὁ Χριστὸς δὲν ἀναστήθηκε εἶναι μάταια ἡ πίστιν μας,⁷ ὅπως μᾶς βεβαιώνει ἡ Ἁγία Γραφή. Ἀλλὰ ἀληθῶς ὁ Χριστὸς ἀναστήθηκε. «Ἐξηγήρητι ὡς ὁ ὑπνῶν Κύριος»⁸ σὰν ἀπὸ ὕπνου. Δῶρισε στὴν ἀνθρώπινη

¹ Ὡδὴ γ΄ τοῦ Κανόνα Πάσχα

² Δοξαστικὸ Αἰῶν τοῦ Πάσχα

³ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ, *Υπὲρ τῶν Ἱερῶν Εἰκόνων*, PG 100 773 B

⁴ Ὡδὴ ζ΄ τοῦ Κανόνα τοῦ Πάσχα

⁵ πρβλ. π. Ν. ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ, *Ἡ Σταύρωση, ἡ Ἀνάστασις...*, www.anixneuseis.gr/?p=144026

⁶ πρβλ. ὡδὴ γ΄ τοῦ Ὁρθρου τοῦ Μ. Σαββάτου

⁷ πρβλ. Α΄ Κορ. ιε΄, 17

⁸ Ψαλμ. 77

φύση τὴν ἀθανασία, τὴν ἐπανάφερε «πρὸς τὴν προτέραν εὐγένειαν».⁹ Ἀναμένουμε τὴν τελικὴ κατάργησις τοῦ θανάτου, ὅταν στὰ Ἑσχατά ὅλοι θὰ ἀναστηθοῦν γιὰ νὰ συναντήσουν τὸν Κύριον καὶ «οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα».¹⁰

Πῶς νὰ ἀψηφίσει κανεὶς ὡστόσο τὸν κοινὸ σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πόνον; Πῶς νὰ μὴ θυμηθοῦμε τὴν κραυγὴ ἑνὸς μεγάλου τοῦ 20^{ου} αἰῶνα, δοσμένη μέσα ἀπὸ τὴ λογοτεχνία, τὴν ἀπόγνωσις τοῦ ἥρωα μέσα στὴν ἐπιδημία τῆς πανούκλας, ὅταν ἔβλεπε «νὰ πεθαίνουν ἄνθρωποι ποὺ ἦταν πλασμένοι γιὰ νὰ ζήσουν», χωρὶς νὰ μπορεῖ ὁ ἴδιος νὰ τοὺς δώσει ζωή.¹¹ Πράγματι συχνὰ τὸ κακόν, φυσικὸ καὶ ἠθικόν, φαίνεται νὰ κυριαρχεῖ. Σταυρωμένοι στὸ Γολγοθᾶ τῆς Ἱστορίας, ζοῦμε οἱ ἄνθρωποι τὸν πόνον καὶ κάποτε τὸν τρόμον ἀπὸ τὴν ἔλλειψη νοήματος, ἕνα τρόμον ἰσχυρότερον καὶ ἀπὸ τὸ φυσικόν πόνον.

Ὅμως ἡ Ἀνάστασις τοῦ Θεανθρώπου κατήργησε ὄχι μόνον τὸ θάνατον, κατήργησε σύνολον τὸ κράτος τοῦ διαβόλου. Ἀνήκει στὴν ἐλεύθερον ἐπιλογὴν μας νὰ μεταβάλλουμε τὴς συμφορὰς σὲ ἀναζήτησις βαθεῖα τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποῖος εἶναι τὸ πραγματικόν ἀντικείμενον τῆς ἐπιθυμίας μας, νὰ κάνουμε τὸν προσωπικόν μας Σταυρὸ ἀναζήτησις τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ. Νὰ ζήσουμε τὴν Ἀνάστασις ὑπαρξιακὰ καὶ νὰ δεχθοῦμε τὸν Χριστὸ μέσα στὴν καρδιά μας· «σχῶμεν τὸν Χριστὸν κατοικοῦντα ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν»¹². Οἱ Ἀπόστολοι προσδιορίζοντας τὴν ταυτότητά τους καὶ τὴν ἀποστολήν τους, στὴν προοπτικὴ μάλιστα τῆς ἐλεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἀποκαλοῦνταν μάρτυρες τῆς Ἀναστάσεως.¹³ Αὕτη εἶναι καὶ ἡ δική μας χριστιανικὴ ταυτότητα.

Ὁ ἀναστημένος Χριστὸς δημιουργεῖ καινὴ κτίσις¹⁴ καὶ μᾶς καλεῖ σὲ ριζικὰ νέα ζωή. Ζωὴ μακριὰ ἀπὸ τὴν κακία, τὴν πονηρίαν, τὴν ἀδικίαν, τὴν ἀνισότητά, τὴν βίαν, τοὺς πολέμους, τὴν ἀλαζονείαν. Ζωὴ εἰλικρίνειας καὶ ἀλήθειας.¹⁵ Ζωὴ μέσα στὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως. Μᾶς καλεῖ ἐπιτακτικὰ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ· «ἵνα ὡσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν».¹⁶ Φανέρωσις ἀδιάψευστη αὐτῆς τῆς ζωῆς εἶναι ἡ σχέσις μὲ τοὺς ἀδελφούς. Συγχωρήσωμεν λοιπὸν πάντα τῇ Ἀναστάσει.

Ἀδελφοί μου,

Ὁ Ἀναστὰς Κύριος δὲν εἶναι μιὰ μακρινὴ ἱστορία, εἶναι μιὰ ὀλοζώντανη παρουσία. Τὸ θεωμένο καὶ ἀναστημένο Του σῶμα εἶναι αὐτὸ τὸ μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας. Ὑπάρχει χῶρος γιὰ ὅλους στὴν γιορτὴ τῆς πίστεως.

Ἄς μὴ φοβηθοῦμε τὴν κοινωνικὴν μας συνθήκην· εἶναι γιὰ ὅλους ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ἄς μὴ φοβηθοῦμε τὰ λάθη μας· εἶναι ἄπειρον ἡ συγχώρησις.

⁹ Ι. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, *Λόγος εἰς τὸ Ἅγιον Πάσχα*

¹⁰ Α' Θεσ. δ', 17

¹¹ ALBERT CAMUS, *La Peste*, Folio, σ. 176

¹² Θ. Λειτουργία Μ. Βασιλείου

¹³ Πράξ. α', 22

¹⁴ Β' Κορ. ε', 17

¹⁵ Α' Κορ. ε', 8

¹⁶ Ρωμ. στ', 4

Ἄς μὴ φοβηθοῦμε τὸ θάνατο· ἠλευθέρωσε γὰρ ἡμᾶς ὁ τοῦ Σωτῆρος θάνατος.

Ἄς εἰσέλθουμε λοιπὸν στὴ χαρὰ τοῦ Κυρίου.¹⁷

**ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ !
ΑΛΗΘΩΣ ΑΝΕΣΤΗ Ο ΚΥΡΙΟΣ !**

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

Ἀθηναίων Θεοφιλέστατος

¹⁷ πρβλ. Ι. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, *Κατηχητικός Λόγος*